

Memo

*Agendapunt
10.8B*

Aan De leden van de WWE
Van H. van Boxtel
Betreft Opdrachtverstrekking aan kerngroep Indirecte
lozingen
Datum 14 februari 2024

- - - - -

Aanleiding

Vanuit de VNG is (nu nog informeel) het verzoek gekomen om de indirecte lozingen (lozingen via het riool), die nu onder het bevoegd gezag van de gemeenten vallen, weer terug onder het bevoegd gezag van de waterschappen te brengen. Ook binnen de waterschappen leeft de vraag of het wenselijk en haalbaar is en in hoeverre waterschappen weer bevoegd willen zijn voor de indirecte lozingen. Het gaat dan om zowel de vergunningverlenende, toezichthoudende als handhavende bevoegdheid.

De CWE heeft op 17 november 2023 aangegeven positief te zijn ten aanzien van de koers om de bevoegdheid inzake de indirecte lozingen terug te brengen naar de waterschappen. De CWE heeft daarbij de kanttekening geplaatst dat er een zorgvuldig traject dient te worden gevolgd om vooraf te onderzoeken wat de consequenties hiervan zijn. De WWE heeft de opdracht van de CWE aangenomen om de consequenties (operationele impact) te onderzoeken. De WWE delegeert deze aan de kerngroep. De kerngroep brengt verslag uit aan de WWE, die naar aanleiding hiervan haar advies uitbrengt richting de CWE.

Context

Bij de inwerkingtreding van de Waterwet (2009) en de Wabo (2010) zijn de indirecte lozingen onder het (Wet milieubeheer/Wabo) bevoegd gezag van de gemeente (en provincie) komen te vallen. De waterschappen hebben een specifiek belang bij lozingen op de riolering vanuit inrichtingen:

- a. als zuiveringsbeheerder: optimaal functioneren RWZI;
- b. als waterkwaliteitsbeheerder voor regionale watersystemen

Waterschappen hebben nu alleen *advies*recht bij vergunningverlening. Het bevoegd gezag kan van dit advies gemotiveerd afwijken. Waterschappen hebben alleen een bindend adviesrecht wanneer de doelmatige werking van de RWZI zou worden belemmerd of de kwaliteitsdoelstellingen van het oppervlaktewater zouden worden overschreden. Genoemd bindend adviesrecht verdwijnt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024, wat gezien kan worden als een verdere verslechtering van de positie van het waterschap bij en grip op indirecte lozingen. De toezichthoudende taak, naast die van het bevoegd gezag, wordt onder de Omgevingswet gecontinueerd. Waterschappen hebben net, als nu, onder de Omgevingswet geen handhavende bevoegdheden op de indirecte lozingen. In calamiteuze situaties kan het waterschap dus niet zelf handhavend optreden.

Inrichten Kerngroep

In samenspraak met de voorzitter van de WWE wordt voorgesteld een kerngroep in het leven te roepen die de impact van een bevoegdheidsverschuiving nader in kaart gaat brengen. De WWE is hiermee opdrachtnemer en zal tevens een klankbordrol vervullen.

Bij de samenstelling van de kerngroep wordt rekening gehouden met de regionale afspiegeling en verschillende expertises. Het belang hiervan is dat de (operationele) impact van het terugbrengen van indirecte lozingen onder het bevoegd gezag van de waterschappen zo breed mogelijk wordt geduid.

De samenstelling van de kerngroep wordt gevormd in samenspraak met de WWE en de Unie van Waterschappen. De Unie van Waterschappen is in de persoon van - PM – penvoerder/secretaris. Voorgesteld wordt de kerngroep samen te stellen op basis van de volgende expertises:

- Beleidsadviseur Waterkwaliteit
- Beleidsadviseur Vergunningverlening
- Beleidsadviseur Toezicht & Handhaving
- Juridisch adviseur
- Beleidsadviseur Waterketen
- Specialist indirecte lozingen
- Financieel adviseur
- Communicatie adviseur
- HR adviseur
- Penvoerder / secretaris
- Voorzitter

Opdracht omschrijving

Het kernteam brengt de impact, haalbaarheid en termijn in beeld van het terugbrengen van indirecte lozingen onder het bevoegd gezag van de waterschappen. De impact zal verschillend zijn per waterschap en/ of verschillend zijn op onderdelen. De impact zal op de verschillende onderdelen in beeld worden gebracht, waarbij de onderlinge samenhang wordt gezien.

De kerngroep brengt haar advies uit aan de WWE, waarbij zij adviseert op de vraag:

Wat zijn de consequenties / randvoorwaarden (juridisch, financieel en organisatorisch) voor de waterschappen wanneer de indirecte lozingen weer onder het bevoegd gezag komen te vallen van de waterschappen?

Onderdelen impactanalyse

Bij het opstellen van een impactanalyse zijn onder andere de volgende vragen van belang:

- 1) Hoeveel indirecte lozers (hoe groot wordt de werkvoorraad) komen weer onder het bevoegd gezag te vallen van de waterschappen? En welke zijn dit (afbakening).
- 2) Is er voldoende kennis en capaciteit aanwezig, dan wel te verkrijgen, binnen de waterschappen?
- 3) Wat is de financiële en fiscale Impact?
- 4) Wat zijn de juridische consequenties mede in het licht van de Omgevingswet?
- 5) Hoe kan er worden gezorgd voor een "warme" overdracht van dossiers vanuit de Omgevingsdiensten naar de waterschappen (overdrachtdossiers kwalitatief op orde)?
- 6) Hoe wordt de samenwerking met de omgevingsdiensten, gemeenten en provincies geborgd?
- 7) Wat zijn de gevolgen voor de RWZI's en de waterkwaliteit mede gelet op de KRW doelstellingen en de vereisten vanuit de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater?
- 8) Zijn er onvoorziene risico's te benoemen?

Planning

Q1 (februari) 2024 : Opdrachtverstrekking WWE aan de kerngroep

Q1 (februari/maart) 2024 : Samenstelling kerngroep en start impactanalyse ; start gesprekken ketenpartners i.s.m. VNG

Q2 2024 (WWE 26 april 2024): Oplevering conceptadvies kerngroep aan WWE

- Q2 2024 (CWE 31 mei 2024) : Stand van zaken ten aanzien van het concept advies als mededeling naar de CWE, tenzij besluitvorming noodzakelijk is (bv op afwijking planning / extra capaciteit of anderszins)
- Q3 : Definitief advies kerngroep : WWE van september
- Q4: Besluit op het advies kerngroep: CWE van oktober.